

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΘΕΩΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ † 20.2.1981

Στις 20 Φεβρουαρίου 1981 απέθανε ξαφνικά ο όμοτιμος καθηγητής της Φιλοσοφίας και ακαδημαϊκός Ιωάννης Ν. Θεοδωρακόπουλος. Στις 28 Φεβρουαρίου θα γινόταν 81 ετών. Απλή αναφορά των κυριότερων σταθμών της επιβλητικής πορείας του μπορεί να σκιαγραφήσει άδρα και αντικειμενικά το μέγεθος της αξίας και της προσφοράς του Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλου.

Διδάκτωρ της Φιλοσοφίας έγινε το 1925 στην Χαϊδελβέργη (δάσκαλοι του οί Heinrich Rickert, Karl Jaspers, Alfred Weber, Ernst Hofmann κ.ά.). Συνεκδότης και Διευθυντής από το 1929 του “Αρχείου Φιλοσοφίας και Θεωρίας των Επιστημών” (τόμοι Α' - ΙΑ' / 1929 - 1940). Υφηγητής της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το 1930, τακτικός Καθηγητής στο ίδιο Πανεπιστήμιο το 1933, τακτ. Καθηγητής της Συστηματικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών από το 1939 και ως το 1967 (ύποχρεώθηκε να αποχωρήσει με τη γνωστή Συντακτική Πράξη της Δικτατορίας την ημέρα που θα ανέλαμβανε τα Πρυτανικά του καθήκοντα). Από το 1950 έδίδαξε Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και στην Πάντειο Α.Σ.Π.Ε. Από το 1960 κατείχε την έδρα της Φιλοσοφίας στην Ακαδημία Αθηνών. Σε δική του πρωτοβουλία όφείλεται ή ίδρυση το 1966 του “Κέντρου Έρευνας της Έλληνικής Φιλοσοφίας” της Ακαδημίας (έναρξη λειτουργίας το 1970) και ή έκδοση της Έπετηρίδος του Κέντρου “Φιλοσοφία” (1/1971 -).

Ο Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλος υπήρξε: Επίτ. Διδάκτωρ της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Ohio και Έπισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης, Τακτικό μέλος του “Διεθνούς Ίνστιτούτου Φιλοσοφίας” και της “Αμερικανικής Έταιρείας Μεταφυσικής”, Αντιπρόεδρος της “Ομοσπονδίας Φιλοσοφικών Έταιρειών” (FISP), Μέλος της Διοικήσεως της “Διεθνούς Έταιρείας Μεσαιωνικής Φιλοσοφίας” (SIEPM), Μέλος της “Διεθνούς Έταιρείας Νεοπλατωνικών Σπουδών”, Αντεπιστέλλον μέλος της Ακαδημίας των Επιστημών της Χαϊδελβέργης και της Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών του Παλέρμιο. Στο έσωτερικό: Πρόεδρος της “Έλληνικής Φιλοσοφικής Έταιρείας”, Πρόεδρος της Οργανωτικής Έπιτροπής του Παγκοσμίου Συνεδρίου για τον Άριστοτέλη. Τέλος, το 1975 ίδρυσε την “Έλευθέρα Σχολή Φιλοσοφίας ό Πλήθων” στην Μαγούλα Σπάρτης κοντά στον Μυστρά (πολυήμερες σειρές μαθημάτων, Διεθνές Συμπόσιο Φιλοσοφίας, Πανελλήνιο Συμπόσιο για τον Έλληνισμό).

Το συγγραφικό έργο του Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλου είναι τεράστιο. Θα επιχειρηθεί εδώ μία συνοπτική μόνο συστηματική καταγραφή του:

Το 1927 εκδόθηκε γερμανικά ή διδακτορική διατριβή του: *Platons Dialektik des Seins*, Tübingen (Heidelberger Abhandlungen zur Philosophie und ihrer Geschichte), 96 σελ. Το 1928, επίσης γερμανικά, ή μονογραφία του

γιά τήν Μεταφυσική τοῦ Πλωτίνου: *Plotins Metaphysik des Seins*, Bühl/Baden, 189 σελ. (2η ἔκδοση Bern/Frankfurt/München, P. Lang 1976). "Ὅλα του τὰ φιλοσοφικά δημοσιεύματα τῆς περιόδου 1928 - 1930 (στήν καθαρεύουσα ὡς τήν ἐποχή αὐτή) εἶχε ὁ ἴδιος τή σκέψη νά συγκεντρώσει στόν τόμο *Τὰ πρῶτα μου φιλοσοφήματα*, Ἀθήναι 1978, 564 σελ. (Τὰ σημαντικότερα ἀπό τὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶναι: *Θεωρία τοῦ Λόγου ἢ Γνωσεολογία* (1928, 60 σελ.), *Ἡ Γνωσεολογία τοῦ Rickert* ὡς εἰσαγωγή εἰς τόν Νεοκαντιανισμόν (1929, 95 σελ.), *Ὁ Νεοκαντιανισμός καί ὁ Paul Natorp* (1929, 23 σελ.) - *Αἱ θεμελιώδεις ἔννοιαι τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Πλωτίνου* (1928, 35 σελ.) - *Αἱ ἀρχαί τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας* (1928, 54 σελ.), - *Φιλοσοφία τῆς Τέχνης* (1929, 23 σελ.) - τὰ ἄρθρα του στόν Α' τόμο τοῦ ΑΦΘΕ καί τὸ βαρυσήμαντο ἀπολογητικὸ καί προγραμματικὸ του κείμενο *Σχολαστικισμός καί φιλοσοφικὴ κριτικὴ* (1930, 85 σελ.), ἓνα κείμενο ποῦ ἐπιχειρεῖ βαθειὰ τομὴ στήν κατάστασι τῆς Φιλοσοφίας στήν Ἑλλάδα τότε καί προδιαγράφει τίς βασικὲς ἀρχές τῆς δικῆς του πορείας.)

Τὰ βασικά πλατωνικά ἔργα τοῦ Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλου εἶναι: ἡ πολυδιαβασμένη *Εἰσαγωγή στόν Πλάτωνα* (1η ἔκδοση 1941, 5η ἔκδοση 1970, 378 σελ.), *Πλάτωνος Φαῖδρος. Εἰσαγωγή, ἀρχαῖο καί νέο κείμενο μὲ σχόλια* (1948, 3η ἔκδοση 1971, 470 σελ.), *Πλάτων - Πλωτίνος - Ὁριγένης* (1959, 79 σελ.), *Die Hauptprobleme der platonischen Philosophie*, Den Haag 1972, 95 σελ. (εἶναι τὰ μαθήματα τοῦ θερινοῦ ἔξαμήνου 1979 στήν Χαϊδελβέργη), *Πλάτωνος Θεαίτητος. Εἰσαγωγή, ἀρχαῖο καί νεοελληνικὸ κείμενο* (1980, 268 σελ., ἔκδοση τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν). Ἀπὸ τίς ὁμιλίαις καί τὰ ἄρθρα του ἀναφέρονται μόνο: *Τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου στόν "Φαῖδωνα" τοῦ Πλάτωνος* (1938), *Ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος* (Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 1960), *Ἡ Αἰσθητικὴ τοῦ Πλάτωνος* (1969), *Λόγος καί μῦθος κατὰ τόν Πλάτωνα* (ΠΑΑ 1971), *Ἡ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος καί ἡ ἐπίδρασί της στήν Ἱστορία* (ΠΑΑ 1979).

Συμβολές στήν Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας καί διδακτικὰ βοηθήματα: *Μαθήματα Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας τῶν Ἑλλήνων* (1955), *Χριστιανικά καί Φιλοσοφικά μελετήματα* (1949, 2η ἔκδοση 1973), *Τὰ σύγχρονα φιλοσοφικά ρεύματα* (1966, 1972; 2η ἔκδοση συμπληρωμένη 1980) καί πολλὰ ἄρθρα (*Ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία ὡς τόν Ἀριστοτέλη*, "Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους" 1971 - 72, ἄρθρα γιά τόν Ἀριστοτέλη, τήν Στοά, τόν Ἐπίκουρο, τόν Καρτέσιο, τόν Κάντ, τήν Νεοελληνικὴ Φιλοσοφία κ.ἄ.).

Ἔργα Συστηματικῆς Φιλοσοφίας (μετὰ τὸ 1930): *Σύστημα Φιλοσοφικῆς Ἠθικῆς Α'* (1947, 4η ἔκδοση 1965, 358 σελ.), *Γενικὴ Ψυχολογία* (1962), *Μαθήματα Φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας καί τοῦ Πολιτισμοῦ* (1965), *Μαθήματα Λογικῆς* (1967), καί τὸ τετράτομο ἔργο τῆς ζωῆς του *Εἰσαγωγή στή Φιλοσοφία* (1974 - 1975, 2200 σελίδες: Οἱ βασικὲς ἔννοιαι τῆς Φιλοσοφίας, Ἡ φαι-

νομενολογία τοῦ πνεύματος, Ἡ φιλοσοφία τῆς φύσεως - Φιλοσοφική Ἀνθρωπολογία, Ψυχολογία, Λογική - Γνωσιολογία, Ἠθική Φιλοσοφία, Αἰσθητική - Φιλοσοφία τῆς Θρησκείας, Μεταφυσική, Φιλοσοφία τῆς Ἱστορίας).

Οἱ Ὁμιλίες, τὰ Ἄρθρα (πολλά σὲ ξένες γλῶσσες), τὰ Σημειώματα, οἱ Βιβλιοκρισίες, οἱ Μεταφράσεις, οἱ Νεκρολογίες στὴν περιοχὴ τῆς Φιλοσοφίας εἶναι περισσότερα ἀπὸ 100. Σ' αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν οἱ Πρόλογοι στὶς Ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου Φιλοσοφίας, ποὺ ἐμπνευστὴς τους ἦταν ὁ ἴδιος, τὰ Μαθήματα στὴν "Ἐλευθέρα Σχολὴ Φιλοσοφίας ὁ Πλήθων" (ἔχουν ἐκδοθεῖ ὡς τώρα τὰ μαθήματα πέντε περιόδων) καὶ τὸ τελευταῖο τοῦ ἔργο "Ἀγαπημένη μου Χαϊδελβέργη" (1980, 318 σελ.).

Ἀναλυτικὴ ἐργογραφία τοῦ Ἰωάννη Θεοδωρακόπουλου θὰ δημοσιευθεῖ στὸν ὑπὸ ἐκδοσὴ τόμο τῆς "Φιλοσοφίας" τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ὅσο γιὰ τὸ χρέος μιᾶς οὐσιαστικῆς ἀποτίμησης τοῦ φιλοσοφικοῦ τοῦ ἔργου, αὐτὸ θὰ ἀπαιτήσῃ πολὺ μόχθο μὲ γνώση καὶ καλὴ πίστη. Μιὰ πρώτη προσέγγιση στὸ ἔργο τοῦ πρόσφεραν στὸν ἴδιο καὶ στὸ ἐλληνικὸ κοινὸ οἱ μαθητὲς τοῦ γιὰ τὰ 75 τοῦ χρόνια μὲ τὸν "Λεσμὸ - Ἀφιέρωμα στὸν Ι.Ν. Θεοδωρακόπουλο" (1975, 554 σελίδες: 24 μελέτες ἀφιερωμένες ἀποκλειστικὰ σὲ θέματα τῆς φιλοσοφίας τοῦ καὶ στὸ ἐλληνοκεντρικὸ ἔργο του).

Λ.Γ.Μ.

Διαρκὲς Σεμινάριο Φιλοσοφίας

Στὶς συναντήσεις τοῦ ΔΣΦ κατὰ τὸ 1980 παρουσίασαν μέρος ἀπὸ τὴν ἐρευνητικὴ τους δουλειὰ οἱ συνεργάτες Ἰόλη Πατέλλη, Παντελῆς Μπασάκος, Παῦλος Καλλιγᾶς, Θανάσης Κιτσόπουλος.

Ἐπίσης προσκλήθηκαν καὶ μίλησαν σχετικὰ μὲ τὴ δουλειὰ τους ὁ γλύπτης Θόδωρος καὶ ὁ ψυχαναλυτὴς Θανάσης Τζαβάρας.

Ἀπὸ τίς ἀρχὲς τοῦ 1981 ἔγιναν πέντε συναντήσεις τοῦ ΔΣΦ, κατὰ τίς ὁποῖες παρουσίασαν ἐργασίες τους ὁ Μάριος Καμχῆς, πολεοδόμος, ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς, ἡ Ἑλένη Κουκλέλη, πολεοδόμος, ὁ Παντελῆς Μπασάκος καὶ ὁ Γιώργος Τσουγιόπουλος.